

Historie parku Budoucnost

Park byl založen okrašlovacím spolkem „Budoucnost“ r. 1889, přípravy trvaly od r. 1886 a intenzivní úpravy skončily r. 1913. Park patří od r. 1919 městu, rozloha je cca 25 ha, o údržbu se starají pracovníci střediska veřejné zeleně Technických služeb Havlíčkův Brod.

Základ porostů tvoří lípy, smrky, javory, habry, jasany, z introdukovaných druhů jsou to jedlovce, borovice vejmutovky, duby červené a akáty. Roste zde i několik poměrně vzácných a cenných druhů dřevin jako liliovník tulipánokvětý (*Liriodendron tulipifera*) a jinan dvoulaločný (*Gingo biloba*).

Základní kámen parku

Chronologie:

- 1. pol. 19. st. založen spolek Venětů či Vendů – podílel se na založení spolku, jehož účelem bylo zřízení městského parku,
- 1886 – 1. ustavující schůze okrašlovacího spolku „Budoucnost“, dlouhodobý sadový projekt J. Bureše,
- 1887 spolek založil vlastní školku s 20 000 ks lesní sadby, nejprve úprava terénu vlastnický nekomplikovaného – úprava cest a osazování lesních okrajů ozdobnými keři v Kalvarském lese,
- 1889 od J. Jandy zakoupeno 2,4 ha polí na jih od Kalvárie,
- 1891 přikoupeno dalších 481 sáhů pozemků,
- následovaly další terénní úpravy, budování chodníků a cest, osazování okrasnými stromy a keři, výsadby živých plotů,
- 1894 k parku připojen obecní lesík pod břevnickou silnicí i s přilehlou loučkou,
- 1895 přikoupeno pole a bývalé příkopy mezi městskými hradbami a rybníkem Hastrmanem o výměře 1250 sáhů,
- 1903 prostory podél rybníků Obora a Valšička až k východním hradbám a zároveň k pohledské silnici rovněž připojeny k parku a osázeny,
- do r. 1910 má celý parkový komplex výměru 14 ha 99 arů (z toho 4 ha 33 arů připadlo na Rantejch, Hastrman, Oboru a Valšičku),
- v těsném sousedství kaple sv. Barbory prokopána hradební zeď k zajištění průchodu do parku z centra města, - budování dalších cest, schodů, lávek a laviček, 1904 petrolejové lampy,
- kolem r. 1900 stavitelem J. Šupichem postaven na konci cesty vedoucí s kalvárského kopce k Hastrmanu dřevěný pavilón s krásným výhledem na východní část města a o několik let později nad pavilónem postaven další menší kulatý pavilónek s vysokou slaměnou střechou (Burešova bouda) a Prušákova bouda ve Vlkovsku pod rybníkem Hajdovcem,
- městské orgány vycházely velmi ochotně vstříc všem požadavkům spolku, park se stal vedle historických památek důležitou kulturní složkou místního života, veřejným společenským zařízením,
- park vyžadoval kromě stálé péče a údržby i stálého ochránce, jenž dbal na dodržování veřejného pořádku (veřejná stráž – ustanovený hajný a hlídač pro ochranu parku a okolních pozemků Josef Likeš, 34 let),

- 1910 volba nového výboru – v čele občané zastávající vyšší veřejnou funkci,
- snaha vybudovat rozsáhlý parkový systém, který by se stal jedním z nejkrásnějších v celých východních Čechách,
- následovalo odbahnění rybníka Rantejch a kolem něj upravena široká promenáda,
- zároveň obnoveny části Kalvarského lesa (prosvětlení, vykácení a osazení kvalitním sadbovým materiálem),
- pod jižní hrází Rantejchu, v prostoru zvaném Kotlina, zřízeny tenisové kurty, provozování divadelních her v přírodě,
- pod splavem Rantejchu upravena skalnatá propast a na skalce nad ní umístěna pamětní deska zakladatele sadů Josefa Bureše,
- mezi dnešním zimním stadionem a Hastrmanem založen menší sad,
- podél cesty k Vlkovsku vysazeny lípy,
- r. 1919 spolek nabídl celý areál sadů s veškerým zařízením obci Německý Brod (finančně neúnosné) a obec je převzala za částku 8 467 Kč,
- jmenování nového hlídače parku a městského zahradníka,
- přejmenování dosavadních sadů „Budoucnost“ na „Městské sady Havlíčkovy“,
- r. 1924 odhalení pomníku Karla Havlíčka Borovského (KHB) od Bohumila Kafky a vybudování celého systému širokých promenád v jeho blízkosti,
- r. 1925 kolem Hastrmanu vykáceny smuteční vrby a na osázené stráni pod sochou KHB zřízeny přístupné cesty,
- r. 1937 pod r. Hastrmanem vybudováno jezírko Očko a můstek nad splavem, pavilónky zchátraly a byly zbořeny,
- plán výstavby parku počítal se vznikem vycházkové trasy dlouhé 4 – 5 km roubené zalesněnými stráněmi a množstvím rybníků – tato koncepce silně narušena výstavbou zimního stadionu a rekreačních chat po obou stranách cesty,
- nezastřešený zimní stadion byl otevřen 20. října 1957,
- zastřešení zimního stadionu bylo provedeno v letech 1979 – 1980,
- 1. dubna 1998 otevřen plavecký bazén,
- r. 1998 přiznána dotace Státního fondu životního prostředí ve výši 80% na „Regeneraci parku Budoucnost“ – znamenalo to výsadbu 147 ks vzrostlých dřevin a 14 296 ks listnatých a jehličnatých keřů, kácení či přesazení 1 550 ks dřevin, založení nového trávníku a komplexní ošetření 174 ks hodnotných dřevin solitérních i součástí alejí,
- v letech 2005 - 2006 realizována naučná stezka Vlkovsko nepřímo navazující na park Budoucnost; při té příležitosti 20. října 2005 první komentovaná prohlídka parku ke Dni stromů,
- v letech 2010 – 2013 revitalizační a protipovodňová opatření na Cihlářském potoce, dotkla se i parku Budoucnost (akce podpořená z Operačního programu životní prostředí). Záměrem bylo obnovení původní nivy potoka v místech, kde to umožňuje konfigurace terénu a protipovodňová opatření spočívající ve zvýšení retence a transformačních účinků soustavy vodních nádrží na Cihlářském potoce – např. stavební a revitalizační úpravy rybníků Obora a Hastrman, revitalizace Cihlářského potoka mezi rybníky Hastrman a Rantejch, rekonstrukce zakrytého úseku Cihlářského potoka pod zimním stadionem, revitalizace Cihlářského potoka mezi rybníky Rantejch a Cihlář,
- r. 2014 ošetřena lipová alej vedoucí k altánu, habrové aleje ve střední části parku a lipové aleje lemující severovýchodní okraj parku, ošetření spolufinancováno z Operačního programu životní prostředí,

- 8. května 2015 se v parku uskutečnil jubilejní 50. ročník Trhu řemesel,
- 20. října 2015 procházka parkem ke Dni stromů za doprovodu botanika, popularizátora vědy a spisovatele RNDr. Václava Větvíčky a arboristy a stromolezce Petra Zvěďělíka (podpořena z Fondu Vysočiny jako součást ekologické výchovy veřejnosti v Havlíčkově Brodě),
- od 3/2018 do 6/2019 proběhla 1. etapa Revitalizace parku část 01 – ETAPA 01 (centrální plocha před AZ CENTREM, vodní plocha rybníka Očko, dětské hřiště včetně vnitřní sítě cest a zpevněných ploch). Tato etapa se stala vítěznou stavbou v soutěži Stavba roku 2019 Kraje Vysočina. Ocenění získala v kategorii Revitalizace veřejných prostor za oživení symbiózy přírody s městskou zástavbou,
- 21. září 2019 setkání občanů a zástupců radnice s krajinářským architektem Ing. Zdenkem Sendlerem (autorem dokončené první části úvodní etapy rekonstrukce parku Budoucnost), který představil ukončenou část revitalizace parku před AZ centrem a okolo rybníku Očko a nastínil pokračování dalších etap rekonstrukce,
- 04/2022 – 05/2023 proběhla 2. etapa revitalizace části parku 01 – ETAPA 02 (oprava a nové cesty v prostoru okolo západní strany rybníka Hastrman. Jedná se o páteřní parkovou komunikaci vedoucí podél AZ CENTRA, po hrázi rybníka, větev od vstupu do parku z ul. B. Němcové a navazující propojovací parkové chodníky a zpevněné plochy kolem kostela Nanebevzetí P. Marie),
- 05/2024 revitalizace části parku 01 - ETAPA 02 nominována do soutěže Stavba roku Kraje Vysočina 2023,
- 05/2025 zahájeny další etapy revitalizace parku (část 01 – ETAPA 03 a 04) pojímající jižní vstup do parku okolo rybníku Obora po rybník Hastrman a svahy nad Hastrmanem,
- 06/2025 získalo město Havlíčkův Brod v kategorii velkých měst ocenění v soutěži Zelená obec roku 2025, pořádané ČSOB, jejíž součástí byla i prezentace revitalizace parku,
- 22. října 2025 další ze setkání Okrašlovacího spolku Budoucnost s občany a krajinářským architektem Ing. Zdenkem Sendlerem, který detailně představil část revitalizace parku 01 – ETAPA 03 a 04.

Plány do budoucna

Celková revitalizace parku - vzhledem k jeho rozloze je to pro město Havlíčkův Brod významná investice, proto byla rozdělena do několika etap.

Dokončení revitalizace části parku 01 – Etap 03 a 04 je plánováno v 08/2026.

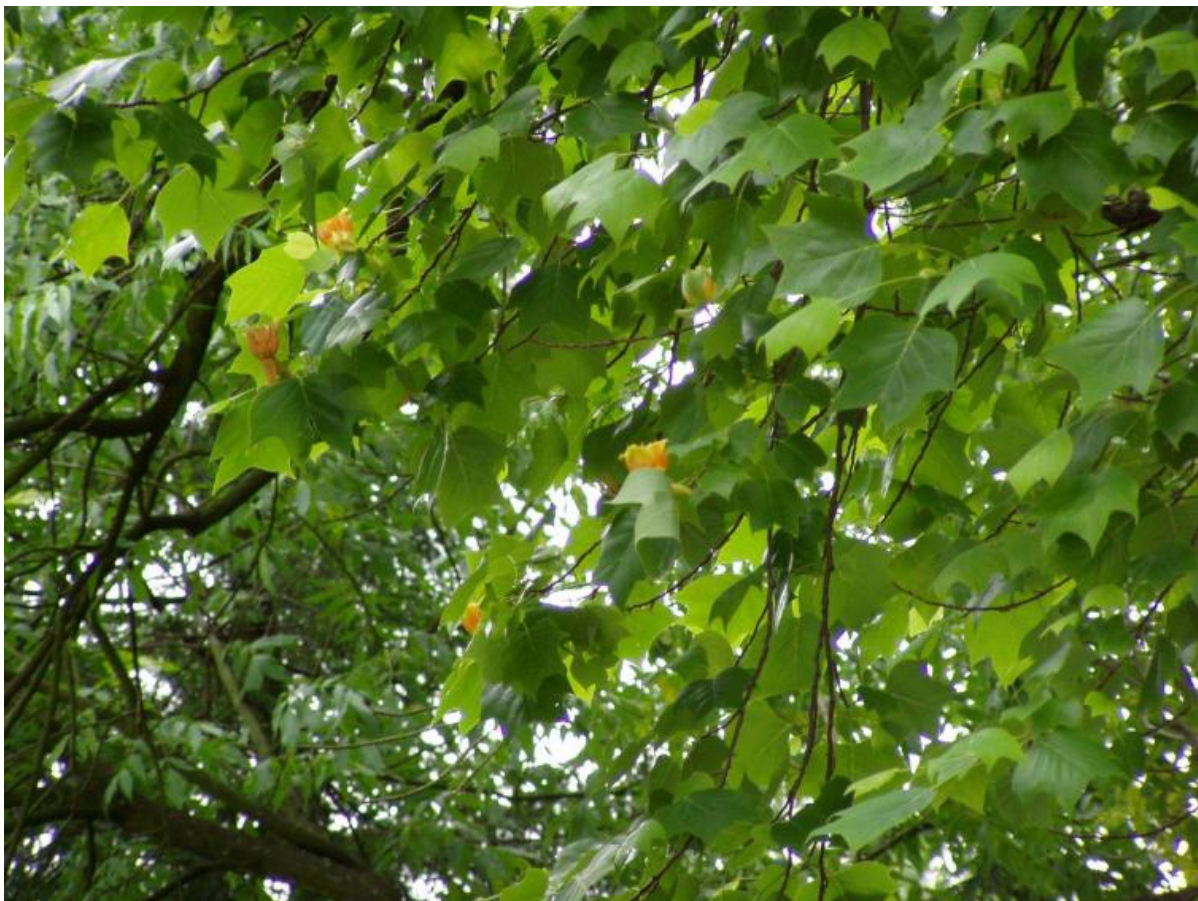
Budování parku (foto soukromý archiv Michala Kampa)

Historický park

Habrová alej v parku

Liliovník tulipánokvětý

Pohled na zrevitalizovanou křižovatku v blízkosti AZ centra (etapa 02)

Současný stav - pohled do centrální části parku od vodní plochy Očko

Zodpovídá: Jaroslava Koubová, DiS.,

Vytvořeno /změněno: 01.09.2016 /02.09.2022 /29.01.2026